

Rīgas cirka kultūras pakalpojumu pieejamības un piekļūstamības uzlabošana Rīgā un reģionos

VSIA "Rīgas cirks"

Projekts “Rīgas cirka kultūras pakalpojumu pieejamības un piekļūstamības uzlabošana Rīgā un reģionos”

Projekta ietvaros tiks radīts jauns, uz sociālo iekļaušanu orientēts kultūras pakalpojums, kas tiks īstenots gan **Rīgas cirka mēģinājumu telpā**, gan **mobīlajā ceļojošajā cirka teltī**, nodrošinot laikmetīgās cirka mākslas pieejamību dažādām sociālajām grupām, īpaši sociāli mazaizsargātajiem iedzīvotājiem un iedzīvotājiem reģionos bez pastāvīgas kultūras infrastruktūras.

Projekta īstenošana

2026. gada 1. aprīlis līdz 2029. gada 31. decembris

Stratēģija – “Cirks visiem – pieejamība, līdzdalība, ilgtspēja”

Projekts risina kultūras pieejamības plaisu, nodrošinot, ka cirks nonāk pie cilvēkiem, cirks kļūst pieejams visiem, un cirks iemācās strādāt ar dažādām mērķa grupām. Tas tiek īstenots caur trim savstarpēji papildinošiem darbības virzieniem:

1. **Mobilitāte un simbols: ceļojošā cirka telts**

Mērķis: nodrošināt kvalitatīvas laikmetīgās mākslas pieejamību reģionos un vietās, kur nav pastāvīgas infrastruktūras.

2. Stabilitāte un ilgtermiņa pieejamība: arhitektoniskais risinājums Rīgas cirkā

Mērķis: nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi kultūras dzīvei cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

3. Cilvēkresursi un saturs: iekļaujošās cirka aktivitātes

Mērķis: attīstīt metodikas un praktisku pieredzi darbā ar dažādām sociālajām grupām, iesaistot viņus aktīvā kultūras līdzradē.

Infrastruktūras uzlabojumi

Lai nodrošinātu pieejamību, piekļūstamību un ilgtspējīgu kultūras piedāvājumu dažādām sabiedrības grupām, plānots veikt vairākas būtiskas investīcijas, tai skaitā kopienas telpas izbūvi ēkas 1. stāvā, kas kalpos kā satikšanās, sadarbības un neformālas aktivitātes vide dažādām mērķa grupām, kā arī nodarbību telpas izbūvi 2. stāvā, kur notiks cirka pedagoģijas, izglītības un koprades aktivitātes. Lai nodrošinātu vides pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem un senioriem, plānota lifta ierīkošana.

Plānots ieviest arī vadlīniju sistēmu cilvēkiem ar redzes traucējumiem, tostarp orientācijas un taktilo norāžu risinājumus ēkas interjerā, kā arī subtitru sistēmu cirka arēnā, lai nodrošinātu piekļuvi izrāžu saturam nedzirdīgiem un vājdzirdīgiem skatītājiem.

Cirka telts

Kā būtiska investīcija plānota cirkam piemērotas mobilās cirka telts iegāde, kas ļaus īstenot mākslinieciskas un sabiedrībā balstītas aktivitātes visā Latvijā, tostarp vietās, kur nav pastāvīgas kultūras infrastruktūras. Vēsturiski ceļojošā cirka telts ir simbols ceļojošai kultūrai, kas šķērsoja robežas – ģeogrāfiskas, sociālas un estētiskas –, nesot mākslu pie cilvēkiem visdažādākajās vidēs. Arī šodien šī telts kļūs par "tiltu" starp centru un reģioniem, starp māksliniekiem un kopienām, starp profesionālo mākslu un sabiedrības līdzdalību.

Plānotā telts tiks izmantota izbraukuma pasākumos Latvijas reģionos, piedāvājot vietējām kopienām augstas kvalitātes laikmetīgā cirka izrādes, sociālā cirka darbnīcas, koprades procesus, kā arī izglītojošas un līdzdalību veicinošas aktivitātes bērniem, jauniešiem, senioriem un cilvēkiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem.

1.attēls. Kompānijas Revel Pucks studio ražota cirka telts

Cirka izglītības programma

Projekta ietvaros Rīgas cirks ieviesīs jaunu, pieejamu un sociāli iekļaujošu izglītības programmu, kas balstīta cirka mākslas praksē un īpaši pielāgota dažādām sabiedrības grupām. Cirka izglītības pakalpojumi apvieno pedagogu profesionālo pilnveidi ar praktiskām darbnīcām bērniem, jauniešiem, senioriem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Programmas mērķis ir radīt iespēju visiem sabiedrības locekļiem attīstīt fiziskās, sociālās un radošās prasmes, vienlaikus veicinot pašapziņu, savstarpēju sapratni un integrāciju.

Programmas saturs:

- Projekta komandas apmācības (7 moduļi, aptverot metodes un pieejas iekļaujošā cirka pedagogijā, traumas izpratnē balstīta pedagogijā, kā arī funkcionālajā žonglēšanā);
- Vieglās valodas apmācības projekta komandai;
- Pielāgotu cirka darbnīcu izstrāde projekta mērķa grupām (7 cikli 5 mērķa grupām: bērniem un jauniešiem, senioriem, cilvēkiem ar kustību traucējumiem, cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, cilvēkiem ar redzes traucējumiem).

Mākslinieciskā iesaiste

Rīgas cirks īsteno programmu, kas veicinās sabiedrības līdzdalību mākslinieciskajos procesos, sasaistot profesionālo mākslu ar kopienas iesaisti. Mākslinieciskā iesaiste paredzēta kā iekļaujoši koprades cikli, kas ļauj mērķa grupām kļūt ne tikai par skatītājiem, bet arī par aktīviem līdzautoriem.

Koprades cikli Rīgas cirkā un reģionos

Rīgas cirkā un reģionos tiks organizēti mākslinieku rezidenču cikli, kuros mērķgrupu pārstāvjiem (bērniem, jauniešiem, senioriem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem) būs iespēja piedalīties radošajā procesā kopā ar profesionāliem māksliniekiem. Ar kopradi saprotamas tādas mākslinieciskas pieejas, kurās cirka izrādes vai procesi tiek radīti kopā ar cilvēkiem, kuri nav profesionāli mākslinieki, bet kuri aktīvi piedalās radošajā darbībā kā līdzautori, dalībnieki vai līdzradītāji. Šādām praksēm mērķis nav tikai gala rezultāts (piemēram, izrāde), bet gan process — dalībnieku iesaiste, pašizpausmes attīstīšana un kopienas stiprināšana.

7.attēls. BETA CIRCUS projekta līdzdalības (koprades) cirka rezidence un darbizrāde Rīgas cirkā (foto: Aivars Ivbulis, 2024)

8.attēls. "Cirks klimatam" projekta koprades cirka izrāde jauniešiem
"Pienene" Rīgas cirkā (foto: Vladimirs Svetlovs, 2023)

9.attēls. Kompānijas If Circus radošā darbnīca seniorēm "Atmiņu adīšana" festivāla RE RĪGA! ietvaros (foto: Ruta Kurpniece, 2025)

Festivāla RE RĪGA! līdzdalības programma

Starptautiskais laikmetīgā cirka un ielu mākslas festivāls RE RĪGA! notiek kopš 2013. gada, un tas ir viens no nozīmīgākajiem cirka notikumiem Baltijā. Festivālu rīko Rīgas cirks sadarbībā ar Pievilcīgas pilsētvides biedrību. Festivāls katru gadu piedāvā starptautisku un Baltijas mākslinieku izrādes (maksas un bezmaksas), cirka darbnīcas, sarunas ar māksliniekiem, diskusijas un cirka filmas.

Līdzdalības programmas mērķis ir padarīt festivālu pieejamu un piekļūstamu visām sabiedrības grupām.

Senioru klubs

Balstoties uz iepriekšējo pieredzi sadarbībā ar senioru organizācijām, klubiem un pansionātiem, Rīgas cirks ir identificējis būtisku pieprasījumu pēc pieejama un regulāra kultūras piedāvājuma senioru auditorijai. Rīgas cirka senioru klubs jaunizbūvētajā pieejamības centrā sniegs senioriem regulāru un pieejamu kultūras telpu, kur viņi varēs aktīvi piedalīties mākslas norisēs – apmeklēt pielāgotas darbnīcas, iesaistīties izrāžu sagatavošanā un norisē, kā arī koprades projektos ar bērniem un jauniešiem. Klubs stiprinās senioru piederības sajūtu, veicinās starppaaudžu dialogu un radīs nozīmīgu platformu sociālai līdzdalībai.

Viesizrādes reģionos

Rīgas cirks šobrīd nodrošina plašu laikmetīgā cirka izrāžu programmu savā vēsturiskajā ēkā Rīgā un regulāri sasniedz bērnus un jauniešus ar Skolas somas programmas starpniecību. Tomēr telpu īres izmaksu un cirkam specifisko telpu prasību dēļ, līdz šim nebija iespējams organizēt regulāras viesizrādes reģionos. Projekta ietvaros, izmantojot jauno cirka telti, Rīgas cirks uzsāks viesizrāžu programmu Latvijas reģionos, nodrošinot pieejamību daudz plašākam sabiedrības lokam. Nodrošinot piekļūstamības vajadzības reģionos, cirka telts būs pieejama cilvēkiem ratiņkrēslos, kā arī tā būs aprīkota akustiskajām cilpām un subtitrēšanas iespējām.

Dienas nometnes reģionos

Rīgas cirka skola plāno paplašināt savu darbību reģionos, īstenojot cirka dienas nometnes bērniem un jauniešiem. Nometnēs dalībnieki iepazīs dažādas cirka mākslas disciplīnas – akrobātiku, žonglēšanu, līdzsvara vingrinājumus un radošo kustību –, attīstot fiziskās prasmes, pašizpaušmi un sadarbību grupā. Nodarbības vadīs profesionāli pedagogi un mākslinieki, radot drošu, atbalstošu un radošu vidi, kurā katrs bērns var piedzīvot prieku par kustību, pārvarēt izaicinājumus un atklāt sevī ko jaunu. Rīgas cirka skolas pieredze nometņu organizēšanā Rīgā būs būtisks pamats kvalitatīvai un iekļaujošai pieredzei arī reģionos.

10.attēls. Rīgas cirka skolas aktivitātes (foto: Kaspars Teilans, 2025)

Labklājības rezidences

Labklājības rezidence (*Well-being Residency*) ir mākslinieciskas prakses forma, kuras mērķis ir veicināt cilvēku emocionālo, sociālo un fizisko labklājību, īpaši tādu sabiedrības grupu vidū, kurām piekļuve mākslai ikdienā ir ierobežota. Šādās rezidencēs mākslinieki ilgstoši uzturas noteiktā vidē – piemēram, sociālās aprūpes centros, bērnu vai jauniešu mājās, pansionātos – un sadarbojas ar iestādes iemītniekiem, darbiniekiem un kopienu, radot radošu, drošu un līdzdalību veicinošu vidi.

Mājaslapas lietojamības uzlabošana un Cirks360

Rīgas cirks plāno būtiski uzlabot mājaslapas www.cirks.lv lietojamību, lai nodrošinātu ērtu, saprotamu un iekļaujošu pieredzi visiem apmeklētājiem. Uzlabojumi ietvers lietotājam draudzīgāku struktūru un navigāciju, tekstu pielāgošanu vieglajā valodā, kontrasta un fontu optimizāciju, kā arī satura pielāgošanu cilvēkiem ar redzes un kognitīviem traucējumiem.

Vienlaikus tiks izveidota jauna digitāla platforma *Cirks360*, kurā lietotāji varēs doties virtuālās ekskursijās pa Rīgas cirka telpām, iepazīt cirka vidi interaktīvā veidā, kā arī noskatīties izrāžu ierakstus. *Cirks360* būs pieejama gan individuālai lietošanai, gan kā rīks skolām un kultūras iestādēm, veicinot cirka pieejamību arī tiem, kuri nevar klātienē apmeklēt izrādes vai nodarbības.

VSIA “Rīgas cirks”

Merķeļa iela 4, Rīga, LV-1050

www.cirks.lv

cirks@cirks.lv